

CAPUT XII.

De Scholis Trivialibus.

QUanti intersit Christianæ
 Reipublicæ, & ipsius Ju-
 ventutis, ut hæc à teneris annis
 in fide & bonis moribus erudia-
 tur, testatur præter quotidia-
 nam experientiam tot Sancto-
 rum virorum studium & labor,
 quem hac in parte collocârunt.
Bonum est enim Viro, cum porta-
verit jugum ab adolescentiâ suâ.
 Thren. 3. *Et adolescens juxta*
viam suam etiam cum senuerit,
non recedet ab eâ. Proverb. 22.
 Præter Catechetica[m] autem in-
 structionem, de quâ suprâ dixi-
 mus,

mus, non alia se offert magis opportuna erudiendæ juventutis occasio, quàm Scholæ Triviales, quæ hinc indè in oppidis, pagis & villis passim inveniuntur erectæ, ita ut, si Parochus diligentem earum curam habere voluerit, haud difficulter aliam morum faciem in suam Parochiam cum tempore introducere possit. Consistit verò hæc Cura potissimùm in sequentibus :
Primò providendum est Parocho, ut non solùm in loco Ecclesiæ Parochialis, verùm etiam in pagis filialibus ejusmodi Scholæ Triviales erigantur, si hæctenus nondum fuerint erectæ; & Magistri idonei, qui videlicet sufficiente doctrinâ & morum probi-

bitate sunt præditi, eisdem præ-
ficiantur. Secundò instandum est
apud Parentes, hiquè obsecran-
di, arguendi, & increpandi cum
omni dexteritate & discretione,
ut liberos suos ad dictas Scholas
missitare, eamque gratiam præ-
stare illis velint, quam sibi olim
in juventute à parentibus suis
præstitam esse jam sæpiùs exopt-
tarunt. Tertiò in Scholis pueri
à puellis separandi, ita ut, si for-
tè distincta conclavia non habe-
ant, saltem terga sibi obvertant,
& nec familiariùs inter se agere,
nec oculos in se mutuò conjice-
re possint. Quartò, certus ex-
ercitiorum ordo præscribendus
est, ita quidem ut antè initium
& post finem Scholarum à ju-
ven-

ventute semper recitentur eæ
preces, quas manè & vesperi, ante
& post mensam, ad sonitum
horæ & ante labores ex Chri-
stianâ consuetudine dici oportet,
ut sic paulatim mentem sæ-
piùs per diem elevare ad DEUM,
& operibus suis sanctam inten-
tionem præfigere omnes addi-
scant. Quintò, præter quoti-
diana exercitia instruendi etiam
sunt liberi in primis fidei Catho-
licæ rudimentis, moribus Chri-
stiano homine dignis, & Sacris
Cantionibus, quibus se olim in-
ter laborandum solari & ad pie-
tatem excitare valeant, nec
non in Ecclesiâ & Processioni-
bus cum alijs DEUM laudare.
Sextò denique Scholæ sæpiùs,
&

& ad minimum semel in qualibet hebdomade visitandæ sunt à Parocho, tùm ut Ludirector in officio suo contineatur, tùm etiam, ut, si quæ corrigenda occurrant, maturè emendari possint. Caveat tamen Parochus, ne frequentando Scholas per nimiam cum Ludimagistro vel domesticis ejus familiaritatem fortassis auctoritatem suam vel famam prostituat : plurimùm enim ejusmodi familiaritas obesse solet bono communi, & ipsi etiam Parocho. Sunt ex Ludimagistris, qui singulos Parochi errores & defectus, quos inter familiarem conversationem notant, in certum quendam libellum fideliter referunt, eo scilicet

cet sine, ut si fortè propter suam
 inscitiam, vel scandalosam vi-
 tam à Parocho deferendi & ab-
 rogandi essent, ipsum per ob-
 jectionem commissorum defe-
 ctuum à deferendo absterreant.
 Unde postea accidit, ut imperiti
 & scandalosi ejusmodi homines
 in officio suo tolerari & foveri
 à Parocho debeant, non sine
 magno Reipublicæ & juventutis
 detrimento. Meminerit itaq; Pa-
 rochus non incongruè accom-
 modari posse ludirectoribus il-
 lud *Matthæi 10. Inimici ho-*
minis domestici
ejus.

